

ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל
אחור הקבוצות והקבוצים
כפר - הנשיא

דברי הכפר

מס. 11

14.4.1953

כ"ס ניסן תשי"ג

עם חדוש הופעת העלון

רוח הקינאה מכרסמת בי, בנסלי "האגרת" לרי כאשר
במדור "פה ושם" אתה מוצא בודאות ספתיעה פרקים מעלון של
אתר המסקים בני גילנו (סדרך אנב אומרים עלינו שהלעז
סולס סם שליטה יתרה, אפילו יותר מאשר אצלנו) סימן הוא
לי שכת זו סצאה לה שדה-פעולה חשוב ופורה, האם יש אמצעי
בסוגי יותר נאמן למרחש בעולמנו ולא דוקא בתוך החלק
"הדומם" שבו קרי: המסק, אלא גם למתחולל בלב ובמח האדם
לבתוכנו.

וזאת היא המסרה אשר הציגו לעצמם החברים אשר נסלו
על כתפיהם את העול הנוסף הזה (כי מי בתוכנו לא סוחב
עול כלשהו?): ליצור "אספקלריה" נאמנה לכל היצירה
היוצבת ששמה: יצירת חברה ובסוס מסק. לנלות וללבן את
כל הנצות אשר נחיינו, לשבח את הנותן לשבח אלא גם לא
להרחק מהוקעת המחייב בקרת ושלילה. להפנע מקפאון וקפיה
כל הסורים על-ידי סכלול ושפוך צגרתו החיצונית של
העלון והרחבת פרוריו (ציירינו, התעוררו סתדוסתכם)!

הנני תקוה שבמרוצת הימים העלון יגדל ויתעדר ויהפך
לכלי בסוגי רב ערך, אשר לא זו בלבד שישרת את המקום
עצמו, אלא יהפך לשופר שקולו ישמע לא רק בתוך התנועה
בארץ (לא מועזים הסחנות אשר איכסנו אצלנו ושאת הקשרים
אתם יש לספור ולספח). יתר על כן עליו להיהפך לחוליה
סקדית לעבר הקונסיגנטיים (אל נשכח שסלוחנו פועלים ב-3
קונסיגנטיים, ועור סזירותינו נארוזות), והאם עובדה זו
לא מחייבת אותנו?

ואתה חבר! אל תרמה בלבך שאין הדבר נוגע רוקא בך,
שאחרים כבר יעשו, כבר יראנו...

אם כך תהיה גיסתך, לא רחוק היום והעלון יקסול
לנבט אשר אמנם הצליח לחזר דרך קרום האדמה אלא שנשמי
הברכה התסהמהו לכוא. סוף העלון בסוף הנבט, הוא ינכול
מצמאון למאסרים לחומר, במקרה הסוב הוא יהפך לכעין
לוח מורעות יבש אשר אין בצירו אף אחת מהבחינות
שצויינו לעיל, לא מבחינה חברתית וקל וחומר, ולא
מבחינה תנועתית.

בידכם הדבר. אל תנרמו ליאוש למערכת אשר דרוכה
לפעולה לשמש מתווכת ומוסרת חומר ומאסרים, אבל שאין
ברעתה להמציא אותם (לפחות לא לאורך ימים).

אנחנו רואים את העלון כגורם שביכולתנו לקרב
חברים אשר ידיעת השפה שלהם עדיין לא מניחה את הדעת.
במקרים מסוימים גם נשכים לתרגם.

ובכן, השחיוז את קולמוסיכם והכונו לקראת הכתיבה!

=====

פ ס ח ת ש י " ג

לו היינו עמלים וסורחים בכל ימות השנה למען דבר
אחר בלבד, לחזות בסדר פסח כפי שחגגנו אותו השנה -
דיינו.

זו הייתה המחשבה אשר פעמה בלבי ואני מסער בלב כולנו.
אם בתוך האפרוריות של חיינו על קשייו המסקיים וכלכליים
ובעקבותיהם גם חברתיים ניתן לא פעם יוחר חיינו בתוך
חברה ייצרת אשר בתוכה איש איש ערב לרעהו והכל עוזקים

לטען הצלחת הענין הכללי, בא חג הפסח וקודש הקדשה מחודשת את כל אותם הערכים, אשר משמשים בסיס לחיינו.

ניתן לעצמנו את הדין מה גדול היה המאמץ ומה רבה הסקירה אשר הם נתנו את העבודה להצלחה השלמה של החג? כמה גורמים היו פעילים בכדי להבטיח את ההצלחה השלמה שרק היא מסוגלת להשרות אורה כה מושלמת, כפי שזכינו חשנה.

העקבתם אחרי המאבק העקשני של שני חברים אשר נסלו על שכמם את מלאכת הצניעה של חדר האכל, בעיני הם נדמו לשני כשהם מפלסים לעצמם את הדרך ללא רתע בריסוס את התקרה ועיניהם מתסלאות סיר, והסעה היא אחר חצות.

היודעים אתם על הלילות הרבים אשר צירנו מאן שינה מעין כזהוא רכון על גבי ציורי האגדה בכדי להסלים את היצירה במועדה.

מי ימנה המאמצים אשר החברים האחרים בוערת תרבות לטען הנהול התקין של הסדר, ופרי עמלם של עובדי המסבח אינו זקוק שיזכר, הוא דבר בעצמו, שפה מסכנעת ביותר...

לא תקופח גם זכותם של החברים המרכזים מבית ומחוץ שבלעדיהם אין תקומה, וכתוצאה מן המאמץ המשותף והמאוחד הזה חדר אוכל זוהר ומבריק ברוב לובנו, שלחנות ערוכים כובעי משעמים נודפים ריח גן עדן לרוב, וחברים אשר כעיניהם מאירה שמחת החג וקול שירתם נשמע בעוז.

מה יפים ונעלים הם חיינו כשרוח ההתנדבות וההקרבה מדריכה אותנו!!

מזל טוב!

למתי ואזי	להולדת	שולמית
לבסי ויצחק	להולדת	שלומית
לפנינה ומופסי	להולדת	רות
למרנה ואורי	להולדת	אבנר

בענפי המשק

פלחה.

עוסקים עכשיו בקצירת התחמיץ 270 ד"י. יש סיכויים ליכול טוב. כפי שנראה לעין לא נצטרך בכל השטח לתחמיץ ונסאיר את היתר לחציר שהוא יותר טוב מהרכוב.

מתרכזים בהכנת הזריעה לתבואות קיץ בלג'ון 1500 ד"י נזרע שם בעקר "סורגום".

אחרי התחמיץ מתחילה עונת החצירה...

בחלסה ז'אונה ומוגר אל דרוז...

בחדש וחצי כלומר מראשון לאפריל עד אמצע מאי צריכים להספיק את כל עבודות הנ"ל... לפי תכנית.

באותו הזמן עלינו להפוך בחריש עמוק את שטח מרעה הזרוע 55 ד"י סול הצאן, ויותר נכון להצניע את הזבל הירוק. נזרע את השטח תיכף אחרי גמר ההצנעה.

כרם.

נסענו השנה בערך 30 ד"י סמתחלקים:

8 ד"י מלכת הכרמים

6 " מילן

15 ד"י מוסקת הסבורגני

בסה"כ אם נקח בחשבון משנסענו בתסי"ב 65 ד"י, לא הספקנו את הכל כי לפי תכנית הצטרכנו לנסע 80 ד"י. מפאת אי-הכנת השטח הובר לא ניתן, מקוים לגמור את זאת בשנה הבאה.

השתילים, לפי מבט ראשון נקלטו יפה; מחמת מזג האוויר אי אפשר היה להצניע את הזבל הירוק בין השורות ועומדים לבצע את זאת בימים הקרובים. בחש 35 ד"י שנסענו לפני שנה, אנו הספקנו את כל המלאוים (שתילים שלא נקלטו), גפנים זרות שנבעו בין השתילים לא הספקנו להעביר, נקוה לתקן זאת בשנה הבאה.

יש לבלוב מלא בכל הנפנים מלפני שנה, וגדול יפה מאד. הענפים במילן עולים כבר עד שלשים ס"מ, לכן עומדים עכשיו לדלל ולבחר את הענף (סיהיה השלו לעתיד).

בעבודה מאחרים מאד בסדור ההדליה (וקורדונים): ואנחנו

מקווים להתחיל בזה הבאה; למעשה הצטרכו לגמור את זאת
עד מאי. בסכום אם נקבל מינימום של מספר עובדים, יהיה
אפשרי להסתדר!!

צאן

אנו מניעים לסוף עונת ההמלסות; היו השנה 230 המלסות
שמתלקות במספר שנה של שלים ושליות. נשארו לנו לגדול
120 שליות הנצטרך לגדל אותם כלם מסום שלא קבלנו שליות
וסוכחות מהאגוד. גדלנו ששים שליים למסקל גבוה ומה
שלחנו 20 שמסקלם הכולל הוא 700 ק"ג. מלבד זה שלחנו 25
שלים במסקל יותר גמון, במסקל כולל של 500 ק"ג.

תלכ. עד כה (סוף מרץ) שלחנו 14000 ליטר. יש לצפות גם
לתנובה טובה בחודש אפריל. עוד אין סיכום אבל יש סיכונים
מעוררים שהתנובה המוצעת עלתה על אשתקד, וזה למרות מזג
האוויר הקשה ומצב ערין באספקה (אכל מרוכז). יש לציין
שהשנה היו מספר אכרות שנגרמו ע"י ילקת העטין שזו סבה
רצינית בכל הארץ.

עובדים. מסתדרים... אף על פי שבעית העובדים טרם נפתרה
סכיון שהרוצים החדשים לא לומדים לחלוב ובשנה הבאה תהיה
לנו אותה הבעיה. יש לדאוג להכנסת בן אדם קבוע נוסף לענף.

תורנים. יש אצלם התענינות רבה נוכח מספר רב של
"קוסמים" שבעל הענף מסדר עבורם.

בניה. עוד נשארו כל עבודות הגמר של החליבה, ויש לקוות
שנוכל להשתמש בבניין בעתיד הקרוב, וברור שזה יקל על העבודה.

גן-ירק.

זרענו 26 ד' תפוחי-אדמה. שתלנו 10 ד' כרובים שונים
נשארים לשתול עוד 15 ד'. נומרים להוריד משנאמר מ-11 ד'
ברוקולי ומשנאמר מ-10 ד' אפונה. גמרנו לזרוע 13 ד' בצל.

בתכנית בעונה הקרובה: 60 ד' אבטיח (בור טובה)

30 ד' מלון

20 ד' עגבניות

10 ד' מלפפונים

10 ד' בוסנים.

יש לציין שלפני שנה היו לנו 70 ד' גן-ירק תחת השקאה.

ככרי לכצע בקצב הדרוש את העבודות הנ"ל היינו צריכים
5 עובדים קבועים בענף זה.

במדגה.

עננים כברים הצטברו מעל שמי הענף הזה, הוא סאין כמוהו
זקוק לתכנון למפרע, אפילו לשנה שלמה חשובה תכנית גדול
אשר מתפקידה לקבוע מראש (תפקידה של כל בריכה מירת -
צפיפות אוכלוסיתה והנובע מזה: מהירות גדול הדגים
ומועד שווקם). מספר בריכות תפקיד מיוחד להן: הכנת
דגיגים, עונות באות, וביחוד לאביב של השנה הבאה -
ברור שמספר דגיגים אלה תלוי מאנסנויות בעונות
הקודמות.

אין יתכן לקיים תכנית מעין זו בדיוק כלשהו בזמן
שהגורם המפריע בתהליך הגדול - המזון - נזק לשני
רגלינו ללא כל תכניות וללא כל התאמה לצרכים שלנו
(כזהו המצב ברוב ענפי בעלי חיים). כבר שעמנו אשתקד
מה פרוק הדברים האלה כשהגענו למצב פרדוקסלי כזה,
כשהיה בידינו לתת לדג רק את אותה הכמות מזון אשר
מספיקה לקיום גופו בלבד, מבלי יכולת להוסיף את החלק
המאפר לו לגדול - בכל זאת לא אמרנו נואש והשקענו
מאמצים נכרים בשמירת ורכוש דגיגים לעונה הבאה. עם
הופעת הנליון כל כמות הדגיגים הנחוצים כבר תהיה בידינו
ואפשר לנלות שהורות לערנות שלנו (כמובן בעזרה הפעילה
של הגזברות) הצלחנו לרכוש כמות מספיקה של דגיגים, כך
שהצפיפות הממוצעת של הדגיגים לא תיר תחת 350 לדונם,
(כמות רגילה - בכל זאת חלום של הרבה דייגים), אולם זהו
הפרק הראשון בפרשה. עקב חסר אספקה (בפרט שערך שעמים
כספיים שהזמן גרמם נמכר כבר חלק של התבואה במרם נקצרה).
יש לאמר מעל גבי העלון שהמספרים שנמסרו לגזבר יש
סיכויים שיסארו מספרים בלבד - בפרט שאנחנו נוסף לכל
יתר ההכבדות ערים לתופעות מקשות אחרות; היגיע הזמן
להסמיע באזני האנשים האחראים להנהלת הענינים דברים
ברורים; אתבסא באפן עדין למדי אם אוסר שלא פונקנו
בעבר לא על ידי תנאי תחבורה ולא על ידי יצירת תנאים
מקלים בעבודה. נכס יקר זה של חבר עובדים מנוסה ומסור,
כדי להשקיע למען שמירתו.

מחשבותי נוגות אלה עובדות בלבי אחר שעמדנו כחמסה ימים

במים, ומיינו דניגים בתנאי מזג אויר קשים, עבודה שנתן
היה לסיים תוך שני ימים בלבד באמצעות סידור שהתקנתו
הצריכה מקסימום 4 ימי עבודה של מסגר.

קשה להסלים עם מצב ענינים כזה בפרט שאנחנו מעיזים
אפילו להגדיל את שטח המדינה. אלא שאין ברעתנו עדיין
את העבודה במרנה עם בקורים בחמי סבריה יחד עם יתר בעלי
המים הישראליים. לכן גובר את הלחץ למען יצירת תנאי
עבודה שברכה כפולה בעקרונותם; בצד רציונלי ומדויק של
הטכניות אשר יאפשר סמירה על תכנית הגדול (דילולים
והעברה בזמן). לבסוף אין זה גורם מבוטל: הקלה על
העובדים ויצירת תנאים, שגם משוגעים זכות יכלו להקלט
בענף.

במכוס עלינו לחזור ולהרגיש שתורח ערנות רבה ושתוף
כזילה מתורר עם המוסדות המרכזיים למען העביר את הענף
דרך הסנה הסרופה הזאת לקראת המסרה הנכספת; יכולי ברכה.

אנו מקומים בברכה את החלטת אותם
החברים מהנח"ל אשר החליטו להקים
גרעין במסקנו.

אנו מאחלים לכם כל טוב ושתחזקנה
ידיכם בנסיון לחיות חיים שתופים
בהתישבות העובדת.

מי יתן וגרעין זה יתקדם ויגדל!

נתחיל בנהגים

קל יהיה לומר, שהנהג הוא ספוס שונה ומשונה, ברם
המלים הפשוטות האלה אין בהן מספיק בכדי להעביר לחבר
המשק האינטלגנטי את כל משמעות הסקירה הזו, בכל מובניו
וסעיטיו הרבים.

תמיד ירענו, שבכל חברה, מברילים בין החבר הסטאטי והחבר הדינאמי, כי את העבודה הזו הלא למדנו עוד בחוץ-לארץ.

אמת זו התחלנו להבין, רק בפרח אצלנו סוג חדש של תוסבי הקבוצה - הנהגים - כנראה החבר הסטאטי - אשר אפקו מוגבל ורעיונותיו פשוטים, הוא החבר אשר ישב במסך כל חייו, עובד - ומתנוון. חבר כזה איננו סמלא תפקיד חשוב במשק - הוא רק כעין פרזיס - והחבר הדינאמי, אשר בסובן גופני ושכלי תמיד בתנועה, הוא הנהג. אפקו הולך ומתרחק, יריעות הולכות ומתרבות, ושכלו הולך ומתקדם מפאת זה. חבר כזה הוא אבן הפינה של החברה. נושא להערכה נצבור; אם כך, מהאבן-גדר של התנועה הקבוצית, בלעדיו לא היינו שומעים את האמת על תאונת הדרכים האחרונה, לא היינו מסירים את הלום מעל פני הסוק השחור בבול-בריינגים, ולא היינו מבינים, למה הגזבר מהגוברים, לא נסע לתל-אביב השבוע.

אלה הנריס נסביבת הנהגים וירידיהם המקורבים, נהנים הנאה מיוחדת, מהאווירה התרבותית הנעלה אשר מקיפה אותם. הם שומעים את הבדיחות החרשות ביותר, קוראים את הפוקסבוקים אשר הגיעו זה עתה מעבר לים, מסינים כל יום את ה-Jerusalem Post, בקצור, נוצר מסביב לכל נהג חוג מסכילים אשר מועל לקידמת מיסב ערכיו התרבותיים - אבל החוג הזה מלוכד, לא רק לכור תרבותי, אלא גם חסרי וממסי - המסתתר אחרי תריסי חדרו של נהג (בן ערמות עלי התה) ישמע לא רק צהלה ורינה, שיחה מעולה או הומור ערין ומליצי - אל אזניו יגיע זמזום הקוסקומים, שקסוק נספל... ואולי... גם... הבוק הבקבוק, אבל תחשבו חלילה שתוספת תזונתית זו מורידה את הסון במסיבות אלה, כי אם להיפך. לא סמל "הנשר" האדיר הוא אשר קוסם את הנאים ומביאים ממרחקי המחנה, אלא אפיו המעולה של הנהג, סמל גם הוא, אשר מסבכו סגול למשך אליו את השכבה התרבותית של הקבוצה. ואל ישמע חלילה, לעלילות הנפוצות בזמן האחרון בדבר הנ-...? אשר טעמו הטוב מונע ממני להזכירן על גבי דפים אלה, אבל אשר תכנן ידוע היסב לכל הקוראים. לא אניד יותר.

ובכן נצבור לנושא אוביקטיבי יותר - דמותו של הנהג בשנים האחרונות ויחסיו עם הצבור הרחב ידוע לנו

היטב, שפני הקבוץ השתנו הרבה במשך ארבע השנים האלה, ואתם השתנה גם הנהג. בהיותו מקשר בין הישוב ועולם החוץ, מאכשר הנהג באותו זמן גם אמצעי להובלה, לאלה החבריה אשר זקוקים לצאת מן המקום ולחזור אליה. החברים סענו פעם, שהנהג מצדיק את קיומו אך ורק בגלל האזטרות הזו, ומאידך סעו הנהג, שהוא בעצם מסמך תפקיד לגמרי אחר, לא בדיוק מוגדר.

היתה תקופה רחוקה, כאשר הנהג הופיע בבית לעתים רחוקות מאד, וכמוכן בהעדרו שמה עגלת הפרדות אותה המסרה, והיו מתגלגלים איש על עגלון אחר (כבישי יסעיהו הנביא) ומכבדים את פניו בהמלצות מופרזות אשר מוזמן נשכחו מפי הצבור. בימינו לא ישפיל את עצמו אף אחד, לצד בעגלת פרדה כדי להגיע ממקום למקום, ויהי רחוק או קרוב. הוא יעדיף בהחלט ללכת רגלי.

בכל אופן הנהגים בזמן הראשון, נהנו מתשומת-לב יוצאת מן הכלל. עקבו אחריהם בשכנס ובקומס, שאלו למצב בריאותם, התענינו בשאלות טכניות הקשורות עם מכונניותיהם, והיו גם אשר שוחחו אתם אפילו שיחת בלוי, בלי עין רעה.

הנהגים הנהו עם סכובד מאד, אשר לא נראה כמוהו יותר, ואולי לסמבל אשר הפליט מלת גנאי לפני נהג או אחרי נבו, כי רגליו תכאבנה, פציו ישופו שמש וישלפו מר באין מחסם.

עד שנקרע מעגל הקסמים, נשבר המונופול, בהכנס האוטובוס הראשון לכפר הנשיא. תחילה ראינו תופעה סוציאלוגית מיוחדת במינה (חוץ מאולי איי פוליניסיה) שבימים מסוימים שמר הנציב על זכויותיו האוטוקרסיות, ובימים אחרים התנכרו בו כלל. אין נסביר את הפלא הזה אם לא נזכור את האנדה הסינית, על מלך אשר הוכתר למלוכה במשך תקופה, ובתום אותה התקופה הושלח כסרף לחיות.

מאז השנוי הזה, החוקרים מציינים את הירידה המוסרית של הנהג - לבד יכנס לחדר האכל ולבד יצא ממנו, לבד ישכב גלמוד ולבד יצא לפני השחר בדרכו האפלה לדרך. לא רואנים לו ולא מפצירים בו, ואם את שמו בכלל מזכירים, אז רק לגנאי...

קשה לנבא את העתיד, וקשה לדעת מה יהיה סופם של
"הנהגים" (אחרי המאמר הזה) אבל ברור דבר אחד, שנסיון
אלה בחיי בן-אדם מספיעים עליו, באופן עמוק ביותר,
ועלולים לתת לו רגש נחיתות אשר לא ימחה לעולם. אני
תמיד נוטה להסביר תופעות סוציולוגיות בעזרה ורוממות
מחיי הסבך לפי התאוריה המעניינת של תבניות Patterns
אנחנו מכירים מהאסטרונומיה את התופעה הידועה בשם
"סופרנובה" כאשר מופיע לפתע, בשטח השמים עד כה אפל,
כוכב חדש ומזהיר, אשר דולק במשך זמן קצר ואחר כך שוב
נעלם לתוך האופל. ויש גם תופעה שניה, של כוכבים מסתנים
אשר עוברים מסצנ של בהירות לסצנ של כהות. אולי קוראים
יקרים, הכוכבים האלה הם הנפשות של נהגים מתים אשר
התגלגלו בלגול מופלא הזה. מי יודע? אולי נסכים באמרתו
של המסורר "מסטרספורד": "ישנם דברים רבים בשמים ועלי
ארסות אשר לא מוכנים לנו".

- - - - -